

İnkârın Kuşaklar-arası Görünümü

“Ve yine de babam ölüydü !”

Michel Ptakhine et Bernard Penot (Paris).

Çeviri: Onur Saltuk Dönmez

Özet: Clara'yı analize getiren ruhsal felaket durumu, onu ruhsal **dezorganizasyon** durumunda bırakan travmatik işşalar serisi sonucuydu. Bununla birlikte onun için daha çok **travmatik** bir yankı yaratan tüm bu yakın sınavları aşmak kolay değildi; geriye sadece daha çok sonradan etkiyle [fr.après coup, eng. retroaction] üzerine düşen mirasın yaralayıcı boyutu kalmıştı. Beş yıllık tedavi boyunca, davet edildiğimiz aktarımsal gerçek bir maceraydı bu ve burada özümsenebilen ve düşünülebilen bir kîp üzerine taşınmamış «tüm bunları» öznel bir biçimde sahiplenmeyi azar azar gerçekleştirecekti. **İnkâr** sorunu çokça ortaya kondu; zira bu sorun devraldığı mirasın ebeveyni tarafından kindar-sadist bir muameleninkiyle birlikte, aile olarak bir inkâr (anlamın silinmesi) ortaklığının neden olduğu muhtemel etkileri karıştırmayı getiriyordu.

Clara 1998 yılında geldiğinde 52 yaşındaydı, kanser hastalıkları uzmanı hekimi tarafından tavsiye edilmişti ve yaklaşık 3 ay kadar önce açığa çıkan **meme kanseri** nedeniyle tedavi altındaydı.

Babasının ölümünün yaklaşık bir yıl ardından kendisini en yakın arkadaşı ile aldattığını öğrendiği **kocasından boşanmaya** karar vermişti. Dahası, yönettiği biyolojik analizler yapan laboratuvarı da dolandırmıştı. **Psikotik olan büyük kızı** da onunla kalıyordu.

Başına gelen tüm bu şeylerle ilgili hiçbir şey anlamıyor ve yakasını bırakmayan cinsel tasvirlerle istila edilmiş, çevreden ona dönen bakışları kendisine anormal görüldüğü **ruhsal bir felaket** durumunda kendini tanımlıyordu. Kendini 'hayatın bir hatası' olarak tanımlıyor ve anormal hissediyordu. Konuşması şaşkınca, sarsılmış, gergin ve kaygılıydı. Yaklaşık 20 yıl önce bir psikanaliz istemiş ancak babası 'bu delice' diyerek engellemişti...

Çabuk yanıtlar ve açıklamalar bekleyerek olan biteni söz ediyordu ve olayların üzerine saplanıp kalmıştı. **Yahudi ailesinin kökenlerini** keşfi babasının ölümünün ardından noterde olmuştu: özenle bağlanmış ayakkabı kutusunda babasının notları vardı!... Babası ve annesi kamlara götürülen ve katledilenler içinden tek hayatta kalanlardı ve savaştan sonra evlenmişle ve kendisi evlilikten önce dünyaya gelmişti. Babasının bir baraj yapımını nedeniyle **sular altında kalmış ve yerle bir olmuş bir ABD kentini isim olarak aldığı** keşfetmişti.

“Babam hiçbir yerdeydi ve annem her zaman onu takip etti” diye özetliyordu. Ona devredebildikleri tarih ve kökenler üzerindeki bu sessizliğin yankısında ifadenin bir inkârı direniyordu. Clara'nın söylemi anlam olarak boş gibiydi; ideal referanslarının ve özdeşimsel duyumunun içinde karma karışık olmuş gibi görünüyordu.

Ön görüşmeleri anlatmayı burada bırakıyorum. Beş yıl boyunca aldığım notları sakladım, zira söylem parçalanmış yıkıcılığınca istila edilmiş olduğundan, görüşmelerin metnini yeniden ele almak, Clara'nın analiz edilebilirliğini geliştirebilmek için görüşmelerden sonra not tutmak ve yazmak gereksinimi duydum.

Birinci Görüşme (1998)

“... Hayatımdan hiçbir şey anlamıyorum ve eğer böyle devam ederse bana işkence çekerek ölmekten başka bir şey kalmıyor. Etrafımda kimse yok, belki annem ve babam için de aynıydı? Benim kanserim, B. ile boşanmamın ardından tutuldum ona. **Annem öleli tam 10 yıl oluyor**, onunda bir meme kanseri vardı ve onun için hiçbir zaman hiçbir şey yapamadım.

“Babama hiç ulaşamazdı. Her zaman önceden haberi olur ama randevulara gelmezdi. ‘Hayatın bir anlamı yok’ diye sık sık yinelerdi. ‘[dünyaya] gelinir, nasıldır bilinmez ve toz duman içinde biter gider’ ... Onun için yalnızca iş ve para vardı. Annem idare ettiği “gri bluzuyla küçük zencisi” idi. Pazar akşamları yatağın altındaki valizin yanında duran ayakkabı kutusunda paralar sayılır. Komşuların dikkatini çekmemek için sade bir yaşam sürmek gerekir; öleli bir yıl oldu, intihar etmesi gerekirdi.

Kalp krizini önemsemedi. Yanı sıra babam her zaman vekâleten yaşadı... *(uzun sessizlik... hıçkırık hıçkırık ağladı...)*

“Kimin içindi tüm bu para, tüm bu çalışma? Bunun bizden çok başkalarına faydası dokundu. Kendi kendime sık sık diyorum ki, kendimi onu yeri koyup öyle düşünmeliyim, hiçbir şey söylemiyor ve kardeşimi dövüyor... Anlamayı denediğimden beri ve her şeyi ezberlemişken... panik... bugün size gelirken, bir kez daha panik... olanlardan hiçbir şey anlamıyorum, babam yaşamak için yala söylemeyi bilmek gerekir derdi. Eğer burada sizinle de bunu yapıyorsam daha baştan kaybettim demektir. **Çok iyi kilitlemişim ama anahtarım yok.** Ama size şunu söylemem gerekir ki çok kötü bir evlilik yaptım. B.’ye bir eczanede rastladım... sürekli dalga geçen tunuslu bir yahudiydi... mezardan onunla çıktım, bir seks delisi bir vantuzdum... altı ayın sonunda hamile kaldım, babam ‘böyle bir tiple mutsuz olacaksın... bundan daha iyisini bulabilirsin, ama gerçek Museviler elden kaçırılmaz’ derdi ...»

Bu ruh çağırma ile monologa ara verdi, yüzünde gergin bir gülümseme vardı, hıçkırarak ağladı...

“**Babam benden nefret ederdi, aynı annemden ettiği gibi.** Annemle ve babamla ilgili içimi dökmek bana iyi geldi... annemin ölümünden beri ilk kez ağlıyorum. B. ile karşılaşınca akıntıya kalmış gibiydim, sessiz bir delilik. Kızım çok çabuk doğuverdi, onu daha nasıl tutacağımı bilmiyordum ve onu emzirmek zorunda olan bendim. Birden **kızıma** bakıverdim, onda annemi gördüm, **onunla kim meşgul olmalı hiç bilemedim.**

“Boşanmama kadar, kendi kendime yol aldım, ve kanserim ortaya çıktıktan beri, kendi kendime konuşuyorum, sonuçta her şeyden öte tüm bu zamanlarda babamlaydım, arabamda, yanımda !... ”

“Annem söyleyip durdu : ‘Babana karşı gelme, o hepimizden daha iyi bilir’ diye. Yapıştılar, **hesapları birdi...** sonuçta para duygular değildir. Ben eczanede stokları saymayı durduramıyorum ve çocukluğumun beyaz sayfaları üzerindeymişim gibi listelerimin önünde saatler geçirebiliyorum.

2.Görüşme

“Size geçen sefer anlattıklarımın başka bir şey bilmiyorum, baş ağrılarım beni istila etti ve aynen **kâbuslar**: eski kocam, bu pis adam, seks delilisi, beni takip ediyor, tuzağa düşmüşüm, beni yakalıyor, hoşuma gidiyor ve bundan öğreniyorum, her zaman utaniyorum rüyada... Pekâlâ, bir cezalandırılma anım var. Anne babam henüz eve dönmemişler, komşunun kapısını çalıyorum. Babamın ‘sen, terk edilmedin ve beni komşuların karşısında utandırıyorsun !’ diye bağırmasıyla çok korktum İnanıyorum ki bu yüzden kendimi ölümüne bırakamıyorum. O’nun için ailemi bıraktım. Kütler için dükkana gelen kadınlar için, babam ‘bir başka turna [fahişe anlamında] kürkçüğü ile’ derdi.. Ve ben butiğin arkasında dururdum. B.’yi tanıdığım zaman, her şey dengelendi; kısa gece gezintilerinde ona eşlik ederdim, bir arabadan diğerine giden Orman turnalarını görmeye giderken benimde seksi olmamı isterdi. Ben, bana bir şey olmazdı, bana karşı oldukça nazikti ve böylece yıllarca sürdü. Hiçbir şey alamamam gerekirdi ve eski kocamın tüm bu seks hikâyeleri bana anne babamı unutturdu. Peki, söyleyebilir misiniz anne babam be neden unuttular? Akılları başka yerdeydi, işlerinde, bu onların tek hikayesiydi !... Neden anne babamı eski kocam ve onun seks hikâyeleriyle değiştirdim? Ve şimdi eski kocam burada değil ve kâbuslar görüyorum. Ne zaman bu kabuslardan kurtulacağım, kafamın içindeki boşluk bu...

—*Analist: Hiçbir şey görmediğiniz hiçbir şey bilmediğiniz o eski kocanızla olan seks hikâyeleriniz, aynı zamanda hiçbir şey bilmediğiniz anne babanızın hikâyesi.*

—Clara: Evet, neden bana musallat oldu bilmem gerek, yoksa bana ait olan bir hikâyeye sahip olamadan ölüp gideceğim. Bu musallat olan hikâyeler yüzünden kötü oluyorum gibime geliyor. On yıldan beri bir mezarın içindeyim, annemin ölümünden beri, içinde kimse yok, sadece ben. Anılar yok, boşluk... Eğer anılarımı yeniden bulabilirsem (hıçkırarak ağlıyor), ama iyi anılarım yok gibime geliyor. Bilmiyorum siz ölüyü uyandırabilecek misiniz? Bilmiyorum beni yeniden canlandırabilecek misiniz...*(Kocası B. ’ye diye düşünüyor.)*

Değerlendirme görüşmeleri evresinde, Clara bir anlamın koruyucuları olan cinsel takıntuların temsilleri ve babasının cinsel zihinselliği ile özdeşleşmiş, ama eziyet veren [perseküte] ebeveynleriyle gizli kalmış bir bağlanmayı da eylemleriyle sürdürerek, kendine ait olmayan bir hikâyenin sözünün taşıdığını düşündürmüştü.

Yok edilememiş bir nesneyi yeniden ele almasına yardımcı olmak ve yoğun ruhsal acısını bakışla kapsamak için onu **yüz yüze, haftada üç seans** kabul ettim. Narsizmini yaralayan, doğumundan beri onunla meşgul olamadığı için kendini suçladığı akıl hastası büyük kızı ile uğraşmak zorunda kaldığı uzun hafta sonlarını geçirmekte çok zorlandı. Seansın başında bozuk bir duygulanım ardından yoğun anlar basmakalıp bir söylemle kesilir. Babasının içselleştirilmiş tüm nefretinin yükseldiği görülür, konuşmayan çökkün bir anne tarafından terk edilmiş bir halde moral mazoşizmine yerleşmiş gibi olur.

Analizinin ilk üç yılında, Clara “canavarı” diye adlandırdığı ama sonuçta ölmüş annesi gibi onu öldürmeyecek meme kanseriyle meşgul olarak kendi merakına tanıklık etti.

Seanslar arasındaki bağı yakaladı “Bana geçen sefer söylediğiniz gibi, ben de bunu tekrar düşündüm...” Kaygılı şaşkınlığını hafifleten sözlerime; ebeveynleri arasında duran çocuk konumuna oranla bana daha çok güncelden bahsettiği bu birlikte kurduğumuz bağa kapılmıştı.

3.yılın sonundaki bir seans (15 Mart 2001) -Clara onu üzen bir seri tekrarlayan rüyadan bahsetti: “size bundan bahsedersen, her şeyi kaybedeceğim!” (babanın konuşmaması a gönderme diye düşünüyorum.)

Bir rüya: “Hastayım, altta karnımda beni asta yapan kocaman bir yumru var. Annem orada. Ondan bunu kaldırmasını istiyorum ama o beni kucaklamak istemiyor... ben ona yaklaştıkça o uzaklaşıyor.”

“Kendimi kirli ve iğrenç buluyorum ve eski kocanım beni yakaladığı yolda dolaşıyorum... onunla ne yapacağımı bilemiyorum, doğa üstü bir şey ama her defasında bana sahip oluyor...”

Çağrışımları: “Eski kocamla olan şu cinsel gezintilerimiz aynı bu rüyalarındaki gibi, körü körüne onu izliyorum, babamla sürekli aynı fikirde olan annem geliyor aklıma. Hepsine katlanmaya, beni kötü etmelerine hazırım, böyle hiç bir fikrim yok. Babamla ilgili kişisel bir fikir sahibi olamıyorum, bu dönüp yine bana geliyor. Böylece beyaz kağıtların karşısında kalakalıyorum.... (sessizlik)... Size söylemem lazım, **karnımı alttan hacamat ettiğimde**, uyluklarımı saatlerce ovaladığımda... bana bir şeyler oluyordu.”

– *Analist: burada bana kendinizi iğrenç hissetmeden anlatabildiğiniz seanslarınız var.*

– Clara: (şaşırmış ve bana ilk kez bakarak, duraksayarak ve çekingenlik ile) “...Sonunda evet, burası, bilirsiniz bir oğlanın diğerinin içine konduğu... yani bir kızın ötekinin içine konduğu Rus bebekler değil...Kendime soruyorum, sizde de cinsellikle ilgili bir şeyler yok mudur diye, bunu daha önce hiç görmedim!... bugün bile, annemin bu işi babamla nasıl yapabildiğini bilmiyorum. Onu yerden daha dibe sokardı... “bensiz hiçbir yere gidemezsin sen...”

– *Analist: eski kocanızla olan o bir şey görmediğiniz ama onunla iç içe geçerek ona eşlik ettiğiniz cinsel gezileriniz gibi...*

– Clara: “Kocamla annemle yaptığım gibi yapıyorum... (ilk kez bir sürçmesini geri alıyor.) Size annemin babamla yaptığı gibi kocamla yapıyoruz demek istedim. (bu ilk sahiplenme doyurucu gibi). Bilirsiniz, rus bebekleri boştur, anne babamın içinde çok ufacak gibiyim.”

4.yılın sonundaki seans (14.02.2002)

Her seansın başında para tam mı değil mi diye kontrol etmemi söyleyerek ve parayı sayarak ödemeye karar verdi; bana yeterince vermediği gibi bir fikri vardı. Buraya geldiğinden beri bütçesi iyi çıkarken ve eczanesi kazandırırken paradan yoksun kalmaktan korkuyordu. Bu paradan yararlanmayı bilmiyordu.

—*Analist: Rus bebeklerinde olduğu gibi, hiç ayrılmamız için ve beni tutmak, içinizde korumak için, beni kaybetme korkunuz ile ilgili olarak parayla olan zorluklarınızdan bana söz ederken heyecanlı görünüyorsunuz.*

—Clara: “Her defasında burayı terk ettiğimde... size paket bırakmışım gibime geliyor...”

—*Analist: paket ?*

“Evet... anne babam depoda. Seanslara geri geldiğimde, paket yeniden açılıyor. Anne babamdan biri diğeri olmaksızın hiçbir zaman hiçbir şey yapmazdı... Sonuçta kendi kurallarım olduğunda bu benim için biraz değişti... babamdan kaçınmaya başladım... onlar kendi küçük ticaretlerine devam ettiler.”

—*Analist: yani burada bana bir şey verdiğiniz ve aramızda bir küçük bir ticaret olduğunu bana doğrulatmayı talep etmeniz gibi!*

—Clara: “ama burada para saymıyorsunuz. Bilirsiniz, parayla ne yaptığınızı bilmek isterdim! Anne babamda bu karyola altında olan bir şeydi.

—*Analist : onları nereye koyduğumu bilmek, paranızı yani !...*

—Clara : “Bir hikâyeleri vardı... Annemle hiç bir zaman bir hikâyem olmadı... çocuklarına hikayeler anlatan ebeveynler değillerdi. Anne babam, anne baba değiller ve ben de kızıma anlatmayan biriyim... (*ağlıyor*) Sadece paradan konuşurlardı... Evlenene kadar kendi kendime, bunlar para sayesinde birleşebilmek için nereden geldiler diye sorardım. Buraya geldiğimde, gördüm ki SİZİN **yabancı bir isminiz var, aşağıdan, doğudan**. Büyük bir amcam vardı, **evde olan tek fotoğraftı...** Doğudan bir ismi vardı, ama bizim Amerika’dan... Hiç bir zaman hiçbir şey anlamadım... Par, bu hiçbir şey hissettirmiyor, iyi var, elden ele geçen parayı seviyorum, bu beni hayatta tutuyor... Kesemde artan paradan heyecanlanıyorum, ama sonra azalıyor. Babamla bu nasıl yürüyordu bilmiyorum.”

—*Analist: burada her seansta bıraktıklarınızı yeniden buluyorsunuz, depodakileri.*

—Clara: “haftalardan beri, yeniden kâbuslar göreceğim diye uymaktan korkuyorum... Ağzım ve anüsüm, açmak istemiyorum, ağzımın içinde kusamadığım dışkı yumağı var... Ne zaman ağzımı açmak istesem kanıyor. Sıkıntıyla uyanıyorum... Hepsi benim içimde kalıyor, kendimden iğreniyorum: söz gümüşse sukut altındır demişler.”

—*Analist: Burada dışkıyı söze çeviriyorsunuz öyleyse anne babanız hepsini tutuyordu.*

—Clara : “Toplama kamplarının dünyanın anüsü olduğuna inanıyorum; eğer babamın bu yüzden bana bundan söz etmediğini söylerseniz sizinle hem fikir olurum. Bana kamplardan hiç bahsetmedi.”

Bu 4. yılında, Clara seanslarda analite düzeyinden işlev gösterecekti ve tüm çalışmamız, ebeveynlerinin kendileri için yeterince düşünemedikleri bir yeniden canlandırma içinde sabitlenecekti. Aldatıcı bir biçimde ebeveynlerinin travmatik yüküne bağlı anlamın inkarı sürecekti: onlara dair içsel bir gerçekliğin olmaması, onlara karşı hiç bir yasın olmaması, atalarının isimlerinin olmaması ve tarihsel verilerin yokluğu Clara için kökensel narsisistik dayanağın eksikliğiydi.

Bir gün oradan çıkabileceğine dair ümidi olmadığını söyledi, babasının bir hayalet olarak her zaman onda var olduğu konusunda beni uyardı. Çifte değerli bir babasal aktarım geliyordu.

—Clara : “ Son seferinde iyice anladım ki burada aynı babamla olduğu gibi geçiyor. Ne düşünüyorsam size anlatıyorum... yalnız sizinle bir ilişkisi olması beni şaşırtıyor. Annem öldüğünde babamla hiç konuşmadan kaldım tüm o zamanlarda.”

Analizin 5.yılı bir rüya ile başladı:

“Büyük bir adam 65-60 yaşlarında... temiz bir bakışı var, beni **analiz** laboratuvarına çekiyor. Kendi kendime: ‘nasıl böyle iyi yürüyebiliyor, bana oynamayı tenis öğretmek istediği sahanın yanında?’... Uyanırken iyi başlayan ve daha sora duraksayan bu rüya yüzünden öfkeliydim.” Birden ağzı kulaklarına vardı “Fakat analiz laboratuvarı sizin burası!... Sizin yanınızda kendimi bırakıyorum ve topu bana geri göndermenizi arzuluyorum, ama siz onu aramayacakmışsınız gibime geliyor... Size oyunumu göstermekten korkuyorum. Beni hapsedecekmişsiniz gibi garip düşüncelerim var...”

“Dün şefkat duyguları hissettim. Televizyonu zaplıyordum ve Millau’daki Yahudi çocukların basılıp götürüldüğü görüntüler gözümün önüne geldi. Daha çok kızının elinden tutan bir babanın görüntüsü... (*sessizlik ve hiçkırta hiçkırta ağlamalar*) Ölümünden az bir zaman önce babamla korkunç

bir karşılaşmamız oldu, sürgün edilmesi, ailesi ile ilgili bana bir şeyler diyecek diye düşünmüştüm. Bana 'bu sürgün hikâyesinden beri her şey berbat oldu' dedi ve sessizliğine kapandı. Babamla ilgili bu bağlar beni rahatsız ediyor, sessizliğinin suç ortaklığı, diktası, sessizliğine boyun eğme...

"Bu rüyadan beri babamdan tiksiniyorum gibime geliyor... Tamam, onu reddediyorum... **Eczaneyi satmayı** düşünüyorum, artık daha fazla çalışmaya ihtiyacım yok, yapmam gereken bu... Kocam beni gezintilerine götürdüğünde, 'gel benim sopam ve toplarımla bilardo oynayalım!' derdi. Eski kocam bir Nazi, babam ona bir şey söylemediği için o da Nazilerle birlikteydi."

Bu yılın başında bir ay içinde önemli üç olay meydana geldi:

1-Babanın evi satıldı, ölümünden beri oraya geri dönmemişti: boşaltılması gerekiyordu. Babasından nefret eden ve annesinin ölümünden beri görmediği erkek kardeşini tekrar buldu... Mahzende külçelerle dolu bir sandık ile İsviçre'de bir hesabın tüm bilgilerinin içinde olduğu beyaz demirden bir kutu bulacaklardı. Ebeveynleri tüm varlıklarını saklamışlardı !...

2-Yahudilerin zararını tazmin kuruluşunun daveti dolayısıyla (ki kendi hiçbir şey talep etmemiştir), babasından devraldığı takma adın da doğrulandığı bir şekilde kamplarda kaybolan tüm Doğu Avrupa kökenli anne ve baba tarafındaki kökenleri açığa çıktı.

3-Son kızının biyoloji araştırmaları için ABD'de bir genetik laboratuvarına gidişi. Clara yoğun reddedilme duyguları ile yaşadığı ayrılık dolayısıyla yoğun bir acı tarafından istila edilmişti.

5. Yılın sonundaki seans (25.03.2003)

Clara : "Hayatım ne hata ana... Geçmişten kendimi koparmak isterdim: düzenlemeye çalışıyorum ama bende odaklanmasın diye ne yapmalı? Anne babamı, çocuklarımı mutlu edemediğim için hatalıyım... Düzgün bir şeyler yapmak için burada hiç yeterince zamanım olmadı... Bütün hayatımı bok götürüyor ve bu para layık olmadığım bu bokun sebebi."

Bana **iki rüya** getirdi:

—Birincisi : "Görkemli merdivenleri olan çok güzel bir evin içindeyim... Kapısız bir giriş bu evin rıhtımındaki birgemiye açılıyor, ve gemi tam da evin girişiyle iç içe geçmek için gelmiş... Gemiye yöneltmek istiyorum ama **dümeni tutan yüzü olmayan bir adam** var..."

—İkincisi : "**Gelinliğimleyim**; orkestradaki müzisyenler sizi tanıdıklarını söylüyorlar, ama saçlarım çok kirli olduğundan gelemiyorum. Küçük parmağında iki alyans var, biri düşecek, bana üç mühürlü yüzükten biri kalacak, üç karışık-altın yüzük.

Çağrışimleri : "Tatiliniz sırasında, bronşit oldum ki hiç hasta olmam... kendi kendime hayatımdaki tüm deliliklerden geçtiğinizi ama beni bir **akıl hastanesine** göndermediğinizi söyledim. Boşanmak istediğimde, kocam uyku tedavisi almam için beni bir kliniğe götürmüştü! Hapsolmuş hissetmişim. Yokluğunuzda, başıma ne geldiğinden size özellikle bahsetmek istiyorum: bir kız arkadaşına mezarlığa ailesinin mezarlarını görmeye giderken eşlik ettim. Onunla dolaştım... Başım döndü ve nerede olduğumu hiç göremedim. Hiç bir yere kimıldayamadım, hatta altıma yaptım. Dona kaldım : **babam oraya annemle birlikte oraya gömüldü** !... Orada olduğumu çok iyi biliyorum, gömülüştümde, ama ilk kez gerçekten toprağın altında, bunun son olduğuna gerçekten inandım..."

"**Ve yine de babam ölüydü !**" (*tekinsiz bir yaşantı canlanıyor*)

"Ona 'Baba, elimden geleni yaptım... yardım bekliyorum... kayboldum'

"Neden bu gemi rüyası, bu evlilik seremonisi?..." (*sessizlik...*)

—Analist: *Sizi benimle yalnız bulmak için onlarla birleştiğiniz ailenizin dışkısını boşalttınız.*

—Clara : "Sizi terk etmekten ama geri gelmekten de tasalanıyorum... bende gelişen bir şey var, daha kuvvetle ortaya çıkan bir şey. Kaybolacaksınız diye korkuyorum, bana katlanamayacaksınız diye. B. ile boşandığımda, **boşandığım babamdı**, ama bana kanserim kaldı.

—Analist: *İkiniz için dövüşecek bir canavar daha. (sessizlik)*

Bir ay sonraki bir seans (01.06.2003)

—Clara: "**Her çeşitten ilgi alanları keşfediyorum**: arkadaşım bana Bettelheim'dan bahsetti ve kamp deneyimlerinden. 'Peri masallarının psikanalizi', tercih ederim... Ama 'Boş Kale' ile ilgili bir

merakım var, ama ‘canlı’ olarak. Sonuçta her şeyi anlayacakmışım ve savuşturacakmışım gibime geliyor. FNAC’de psikanaliz yoluna düştüm. Mezarlıktan sonra rüyalarımı düşündüm. Bir gemi denizden üzerinde gidiyor, dalgalanıyor, hepsini süren sizsiniz! Ben kendimi bırakıyorum, siz babamın benimle yaptığı gibi devam edebileceksiniz. Ve sonra kirli saçlarla beraber gelinlik, sizi bırakmak için daha babamdan tamamen boşanmış değilim... Mezarlıktan beri, dümeni iyi tutuyorum.

“Dün, Tolstoy’la (1910) ilgili bir yayına baktım, evinden çıkıyor, böyle film edilmiş : hayatının son anlarında yola çıkıyor, zamanının geldiğine karar verdiğinde... Babamın kâğıtlarına göre: kâğıtlarda, babamın annesi Moskova’da doğmuş ve bu sabah not defterimden numaranıza bakmaya ihtiyaç duymadım, geri döndüm, sonunda aklım başıma geldi! Yedek oyuncusu olduğum şu büyük anne... Sizin yanınıza daha önce giremezdim.

Tartışma Unsurları

Clara isimli bu hastanın beş yıllık tedavisinden yola çıkan bu anlatı buluşmamız için birçok kanıt ortaya koya bilecek soruyu ortaya çıkarmaktadır. İlki, bizi burada bir araya getiren, kuşaklararası temasıyla doğrudan ilişkili olarak, bazı bireysel tedavilerde ortak travmaların sonuçlarını içermekte. Clara’yı konuşurken dinlediğimizde, onun için travmatik olanın tam olarak nerede olduğunu kendimize durmadan soruyoruz.

İlk iki ön görüşme, bu ellilerinde olan kadının yıkıcılıkla istila edilmiş biçimde, parçalanmış bir söylem ile bir desorganizasyon durumunda olduğunu gösteriyor. Kendisine “hayatın bir hatası” olarak değerlendirdiğini söylüyor. Oyuna giriş, analist bir inkâr mekanizması düşünerek, (ailesel bir inkar tabî ki, inkar ortaklığı) bu hastanın annenin sarsılmaz suç ortaklığı ile özellikle kendine bir çok şey saklamış olan baba ait bölümden bahsettiğini görüyor. Gerçekte bu yalnızca, gerçek kimliğini de içeren tüm belgeleri noterde keşfedeceği bir kutu içinde her şeyi özenle toplamış babasının ölümünün ardından. Soy ismi olarak inandığının babasının ABD’de bir süre kaldığında kendine takma olarak edindiği bir isim olduğunu öğreniyor : bir hidro-elektrik barajının inşası sırasında sular altında kalmış bir yıkıntının ismi !...

Böylece Clara babasının ve annesinin de, **Holocauste** (Yahudi soykırımı) sırasında yok edilen ailesinden tek yaşayanlar olduklarını öğreniyor. Analistine diyor ki “Babam hiçbir yerdeydi ve annem de onu izledi” (Brugel’in körler tablosunu düşündürüyor !)

1/ Soru ortaya, ebeveynlerinin inkârının onun üzerindeki olası çatışmasında ortaya konur. Kürkçü babasını, “*hayatın anlamı yok*” diye tekrarlayarak “her zaman yokluklara terkedilmiş” gibi anlatıyor... “*İntihar etmesi gerekirdi*” diye düşünüyor. Zira “*kalp krizini önemsemedi*”.

Bu adamı karısını “gri bluzuyla küçük zenci” gibi kullanarak yalnızca iş ve para için yaşarken görüyor. Pazar akşamları karyolanın altındaki valizin yanında duran kutudaki (yine kutu) paraları istifleyip sayalarken...

“*Kimin içindi tüm bu iş bu para ?*” diye soruyor kendi kendine. “*Hiçbir şey söylemezdi ve [erkek] kardeşimi döverdi*”... “*anlamaya çalıştığımda, panik !... Size gelirken, bir kez daha panik. Olaylardan hiçbir şey anlamıyorum: babam yaşamak için yalan söylemeyi bilmelisin derdi. Eğer sizinle de bunu yapıyorsam, daha baştan kaybetmişim demektir.*”

“*Kilitledim ama anahtarım yok*” diye özetliyordu ve “*babam annemden ettiği gibi benden de nefret ediyor*” diye düşünüyordu.

Bu genç kadının, dediği gibi “*mezardan çıkmak için*”, sapkın alışkanlıklarla çeşnilenmiş manik bir durumu zorla kabul ettiren Tunuslu bir Yahudi ile çığırından çıkmış bir cinsel ilişki içine düşmesi gerekiyordu.

Yine de ilk görüşmelerden beri bana kuvvetle tüm bu durumu bir inkâr tarafından ele geçirilmiş işlevselliğin karakterize ettiği olarak geldi. (anlamlandırmanın sessizce silinmesi).

A- Öncelikle bunun üzerinde çok etkin anal-saditik bir renkte, neredeyse melankolik bir **negativizm** mevcut,. Bu inişlerinde (dövülen erkek kardeş) olduğu kadar çıkışlarında (ki inkâr edilir) ve birleşmelerde de (hizmetçi zenci kız) sistematik tedavilerin biçimini alıyor. Bu adam belgeleri ve

parası vs için yalnızca kutulara güvenerek ölüm döşeğinde bile en özsel bilgileri bile iletmekten sakınıyor! Toplamda, kendisi bile bir yok oluşun, bir harabenin anımsatıcısı olduğu için seçilmiş bir takma isimle örtülmüş, kuşaksal olarak sistematize olmuş bir negativizm söz konusudur.

B-Ancak bu baba aynı zamanda karısının çocuklarına “babanıza karşı gelmeyin, o her şeyin iyisini bizden daha iyi bilir” diye sürekli tekrarladığı gibi **yadsınmamış bir efendinin** yerini de işgal etmekte.

Bu hastanın hayat çizgisi gerçekte, bedenini ve ruhunu oradan kurtaran dümencilerin bir dizi nöbet değişiminde yükselmesi altında organize olacaktı: önce babası, sonra neşe içindeki sapkın kocası ve sonunda da ...analisti... Bu mana içinde dümeni tutan yüzü olmayan adam gördüğünde olduğu gibi birçok rüyadan söz etti. “Hepsini siz sürüyorsunuz” diyordu. Kayıplar ve sıçrayışlar sonucu, başarılı “boşanmalarından da söz etti...”

Analist için dayanılması güç bir aktarım tipidir bu, ama Michel'de ona kalırsa çok fazla acı çektirmemiştir. Travmatik bir aktarım gibidir bu ama analist için gerçekten öyle olmayacaktır.

Her zaman bu tedavi metni boyunca aktığımı gördüğümüz gibi böyle bir aktarımsal-karşıaktarımsal dinamik, inkârın boyunduruğundaki bir ilişkinin karakteristik özelliklerini ortaya koyar mı koymaz mı? Belki potansiyel olarak travmatik bir materyalin tedavisinin ruhsal biçimi olarak inkârı belirleyen şeyi burada kısaca hatırlamak gereksiz değildir.

Freud inkârı işlemin olduğu gibi yargılamanın da durdurulması olarak tanımlar. Bu Kurt Adam vakasının basımında özellikle öne konan şeydir. Freud, kesik parmağın hallüsinasyonu ile tabii ki gerçekte geri gelmeyecek olmasının eksikliğini duymamasından simgesel olarak konuşurken, bunun var değilmiş gibi olduğundan kastrasyona vardığını düşündü.

Freud iki ünlü klinik tipi, değerli bir varlığın ortadan kaybolmasının bir inkarı olarak penisin yokluğunun bir inkarı olarak söz konusu olan ve her zaman **boşluğun bir inkarına** dönen inkar mekanizmasından söz ederken sık sık ortaya koyacaktır. Ki sonuç olarak yargılama olasılığı, inkârın ayakbağı olarak bulunacağı simgeselleştirme sürecinin olanak sağlamasıyla yokluk ele geçirilir ve bertaraf edilir.

Bundan ötesinde inkârın, egonun bireysel savunması gibi görmeye yetinilmesin (Anna Freud'un sadece bu kadar etkileyebileceğine inandığı gibi) yanı sıra her zaman **kuşaklararası ortaklaşlık** ortaya koyduğunu hatırlayalım.

Burada tersine Clara'nın sürekli çok aktif ve şiddetle olumsuz, bir yargının (babasal) unsurlarını taşıdığı görülüyor: “her şey” (holocaust'tan beri), hiç birşey'in değeri yok; her şey (siz) boktan, zira “gerçek Yahudiler, elden kaçırılmaz”. **Bundan önce nefret dolu bir tedavinin duygusundan ve hemen ardından da yargı-anlamlandırma inkârından kurtuluyor.**

Dahası Clara'nın ebeveynlerinde, vermeyi reddetmeye uygun düşen, bu para biriktirmek takıntısı (eşlerin karyolasının altındaki) ile anal düzeydeki tepkisel oluşumlar hatırı sayılır bir yer alıyorlar. Babası ölüm döşeğinde ona bıraktıklarıyla ilgili hiçbir şey anlatmıyor. Annesi ise sözleri jestleri vermekten aciz gibi tarif ediliyor...

2/İkinci bir tartışma noktası, kafa karıştıran kuşaklararası bir çeşit becayışın ortaya çıktığı Clara'nın annesi ile ilişkisini ilgilendiriyor. Clara ayrıca psikotikleşen ilk kızına annelik etmekten aciz olmakla ilgili de üzgün, “*kimin kiminle ilgilenmesi gerektiğini*” hiç bilmeden...

Anne ve kız aynı meme kanserini paylaşıyorlar (ama Clara ordan daha iyi çıkmabilmeyi düşünüyor). “Biri diğerinin içine giren rus bebekleri” ile ilgili imgeyi getiriyor (analistin rus kökenli adını da ihmal etmiyor!); ve ayrıca annesiyle birlikte ölmek, on yıldır mezarda olmak...

Annesiyle ilişkili bu kadar ciddi yoksunluğa ve bozukluğa oranla evlilikle ilişkili tercihi, edilginleşmiş dürtüsel bir değişimin yeniden yapılandırılmasını, bir çeşit yeniden canlandırmayı oluşturmuş gibi; kocasıyla sapkın izler taşıyan ilişkisi onun için bir uyanma alanında daha azı da değil. Kocasından boşandıktan sonra öyle ki bu olgu iki modalite olarak onu kovalayacaktır:

-Bir yandan, zira yoğun erotik bir keyfin acı vermeye devam ettiği için seanslara anlatmakta bu kadar utandığı rüyaların tahkikatında. “Gecenin Kapıcısı” filmindeki genç kadının düşündürdü, bu noktaya eski kocasını “nazi” diye niteleyerek gelmiyor mu?

-Diğer yandan da, **aktarım** ilişkisi içinde tedavisinin üçüncü yılında kuvvetle erotize olması: “sizde cinsel bir şeyler var”, vs...

Böylesi açık-saçıklaşmış nireyenden canlandırma zor yasların karakteristik özelliklerini düşündürüyor (Jean Couston)

3/Demek ki Clara'nın yaşamında daha çok travmatik bir etki yapabilen bu sorunun yanıtını tekrar ele almak gerekiyor. Ama bu yine travmatik olandan kaynaklı olarak Freud'un sonradan etki mekanizmasından temel olarak alt üst olmuş bir sorudur. Clara analize, noterde unutulmadık şekilde ebeveynlerinin gerçek mirası ile ilgili açığa çıkan ama onun için kuşkusuz travmatik boyut alacak şeylerin ardından geldi, bu aynı zamanda ona da uygulanan ve babasının şifreli alanının geriye-dönük anlamını veren ve bunun değerli sözel ifadelerinden böylece de annesinin annelikle ilgili yetersizliğinden doğan bir **soykırım mücadelesiydi**.

Babasına yapmaya devam eden bu hasta ki sevgisinin tam değerine ulaşması hiç de kolay değildi. Öncelikle bunun için onunla **kuvvetli bir özdeşleşmenin** birçok belirleyicisini verdi: eczanedeki işinde stoklarını sayabilirken içinde bulunduğu hırpalanma durumu ve yine analistine parayı tekrar sayarak verirken, ya da “*sizinle konuşurken her şeyi kaybediyorum*” ve “*size elimi göstermekten korkuyorum*” ya da “size paket bırakıyorum” diye söylediğinde.

Böylece bu babanın yerine verdiği (ki yorumlanmışa benzemiyor ?) kayda değer bir sürçme yaptı : “*Kocamla da annemle yaptığım gibi yapıyordum*” ! “*Size babamla yaptığım gibi kocamla yapıyordum demek istedim*” diye düzelttiği sürçmeydi bu. Sonuçta formüllendirme çok ikircikli, ama o “sonuçta görüyorsunuz, bir rus bebeği değilim” diyerek bu öznel sahiplenme biçimini doyurucu buluyora benziyor.

Tedavinin sonunda, bu babanın görünümüyle kuvvetli bir sevgi ilişkisine tutunmayı çok daha fazla geliştirecek : “tüm günler boyunca, arabamda, o benim yanımda” diyor ve “baba, elimden geleni yaptım” diye ona sesleniyor. Elinden tutulan küçük bir kızın imgesi canlanarak ve alyanslarla, güzel bir evlilik (aktarımsal) rüyası onu hıçkırığa hıçkırığa ağlatıyor.

Sonunda analistine de dediği gibi “**Doğudan bir ismi**” olan baba tarafından bir büyük amcaı canlandırıyor. Bu evdeki tek aile fotoğrafı... “Ama biz, Amerika’dan gelen soyadımızla... hiçbir zaman hiçbir şey anlamadım.”

Bu tedavinin metni sonlanmaya giderken kayda değer bir nokta üzerine bizi bırakıyor : babasının sonuçta ona bir şeyler verdiğinin Clara tarafından anlaşılması ; **Kendi kayıp annesinin ismi, Clara!...** Bu anda analist “ikisi için Rus bir büyük anne” fikrine sahip oluyor, o ve kendisi, aktarım içinde! Sonuçta Clara ebeveynlerinin ölümünü gerçekten üstlendiği andan itibaren, onları ve kendi var oluşunu özgür kılmış gibi oluyor